

**„Dezvoltarea Capacității Administrative a MCI de implementare a unor acțiuni stabilite în Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare 2014-2020,,
Cod: SIPOCA 27,
Programului Operațional Capacitate Administrativă, Axa prioritară 1**

Livrabilul 5.3 - Sesiuni de instruire **experți** certificare/expertizare **activități** de cercetare-dezvoltare

Metodologia de evaluare/certificare a **activității** de C-D eligibilă pentru acordarea deducerii suplimentare la calculul rezultatului fiscal

Dalina Dumitrescu, Prof.Dr., ASE

Cornelia Muraru-Ionel, CS I Dr.Ing., INMA

Romeo Susan-Resiga, Prof.Dr.Ing., UPT

București, 19-20 iulie 2017

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Metodologia de evaluare/certificare a activităților de CD eligibile pentru deduceri fiscale

Sesiunea 3, ziua 1 (19 iulie 2017)

- 10:00 - 11:00 Rezultatele proiectului de CD și categoria în care se încadrează
- 11:30 - 12:30 Activități de CD: descriere, durată; Livrabilele activității și contribuția adusă la obținerea rezultatului proiectului
- 13:30 - 14:30 Simulare de aplicare pe proiecte specifice entităților din care provin cursanții
- 15:00 - 16:00 Q&A

Sesiunea 3, ziua 2 (20 iulie 2017)

- 10:00 - 11:00 Personalul care contribuie la derularea activității CD și numărul estimat de ore
- 11:30 - 12:30 Cheltuieli eligibile luate în calcul pentru deducerea suplimentară; Aparat și echipamente proprii prevăzute a fi utilizate la desfășurarea activității de CD
- 13:30 - 14:30 Simulare de aplicare pe proiecte specifice entităților din care provin cursanții
- 15:00 - 16:00 Q&A

SIPOCA 27 - Instruire *experți* certificare/expertizare *activități* CD

Dalina Dumitrescu, Prof.Dr., ASE

Cornelia Muraru-Ionel, CS I Dr.Ing., INMA

Romeo Susan-Resiga, Prof.Dr.Ing., UPT

- ✓ Prezentarea experților SIPOCA
- ✓ Prezentarea cursanților / experților certificare/expertizare *activități* de cercetare-dezvoltare
- ✓ Impresii (de la sesiunile anterioare) și așteptări

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Legea 227/2015 privind Codul Fiscal, Art. 20 - Deduceri pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare

(1) La calculul rezultatului fiscal, pentru activitățile de cercetare-dezvoltare, definite potrivit legii, se acordă următoarele stimulente fiscale:

- a) deducerea suplimentară la calculul rezultatului fiscal, în proporție de 50%, a cheltuielilor eligibile pentru aceste activități; deducerea suplimentară se calculează trimestrial/anual; în cazul în care se realizează pierdere fiscală, aceasta se recuperează potrivit dispozițiilor art. 31;
- b) aplicarea metodei de amortizare accelerată și în cazul aparaturii și echipamentelor destinate activităților de cercetare-dezvoltare.

(2) Stimulentele fiscale se acordă, cu respectarea legislației în materia ajutorului de stat, pentru activitățile de cercetare-dezvoltare desfășurate în scopul obținerii de rezultate ale cercetării, valorificabile de către contribuabil, activități efectuate atât pe teritoriul național, cât și în statele membre ale Uniunii Europene sau în statele care aparțin Spațiului Economic European.

(3) Activitățile de cercetare-dezvoltare eligibile pentru acordarea deducerii suplimentare la determinarea rezultatului fiscal trebuie să fie din ***categoriile activităților de cercetare aplicativă și/sau de dezvoltare tehnologică***, relevante pentru activitatea desfășurată de către contribuabili.

(4) Stimulentele fiscale se acordă separat pentru activitățile de cercetare-dezvoltare din fiecare proiect desfășurat.

(5) În aplicarea prevederilor prezentului articol se elaborează ***norme privind deducerile pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare***, aprobate prin ordin comun al ministrului finanțelor publice și al ministrului educației și cercetării științifice.

(6) Deducerile prevăzute de acest articol nu se recalculează în cazul nerealizării obiectivelor proiectului de cercetare-dezvoltare.

SIPOCA 27 - Instruire *experți* certificare/expertizare *activități* CD

Normele privind deducerile pentru cheltuielile pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare la calculul rezultatului fiscal sunt prevăzute în ordinul comun al ministrului finanțelor publice nr. 1056 din 5.07.2016 și ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 4435 din 5.07.2016 (denumit în continuare OM 1056-4435/2016), publicat în Monitorul Oficial nr. 526 din 13 iulie 2016.

- Aplicarea deducerilor C-D la calculul rezultatului fiscal este efectuată de **contribuabil**, pe proprie răspundere;
- **Inspectorul** fiscal verifică aplicarea corectă a deducerilor;
- **Expertul** din "Registrul experților pe domenii de cercetare-dezvoltare", constituit prin ordin al ministrului (cercetării și inovării) cf. Art. 5 din norme, **asistă** fie contribuabilul, fie inspectorul fiscal, în vederea aplicării deducerilor C-D prin *corecta încadrare a activităților ca fiind de cercetare-dezvoltare*.

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

OM 1056-4435/2016: *Normele privind deducerile pentru cheltuielile pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare la calculul rezultatului fiscal*

Art 4. Activitățile de cercetare-dezvoltare eligibile pentru acordarea deducerii suplimentare la calculul rezultatului fiscal trebuie să îndeplinească, cumulativ, următoarele condiții:

- a) sunt cuprinse într-un proiect, care conține cel puțin următoarele elemente: obiectivul stabilit, perioada de desfășurare, domeniul de cercetare-dezvoltare, sursele de finanțare, categoria rezultatului (de exemplu: studii, scheme, tehnologii, produse informatice, rețete și altele asemenea), caracterul inovativ (de exemplu: produs nou/modernizat, tehnologie nouă/modernizată, serviciu nou/modernizat);
- b) sunt din categoriile activităților de cercetare aplicativă și/sau de dezvoltare tehnologică.

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

OM 1056-4435/2016: *Normele privind deducerile pentru cheltuielile pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare la calculul rezultatului fiscal*

Art 4. Activitățile de cercetare-dezvoltare eligibile pentru acordarea deducerii suplimentare la calculul rezultatului fiscal trebuie să îndeplinească, cumulativ, următoarele condiții:

b) ... **Nu** sunt considerate activități de cercetare-dezvoltare următoarele:

1. cercetare în domeniul științelor sociale (incluzând științele economice, de management al afacerilor și științele comportamentale), arte sau relații umane;
2. programe curente de testare și analiză în scopul controlului calității sau cantității.

Nu intră în această categorie activitățile de testare efectuate în vederea soluționării incertitudinilor științifice și tehnologice și a atingerii obiectivelor activităților de cercetare-dezvoltare (de exemplu testarea rezultatelor intermediare sau a prototipurilor);

NOTĂ: *Formulare confuză (dublă negație): Nu* sunt considerate activități de cercetare-dezvoltare .... **Nu** intră în această categorie activitățile ...

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

OM 1056-4435/2016: *Normele privind deducerile pentru cheltuielile pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare la calculul rezultatului fiscal*

Art 4. Activitățile de cercetare-dezvoltare eligibile pentru acordarea deducerii suplimentare la calculul rezultatului fiscal trebuie să îndeplinească, cumulativ, următoarele condiții:

b) ... **Nu** sunt considerate activități de cercetare-dezvoltare următoarele:

3. modificări de natură cromatică sau estetică asupra produselor, serviciilor ori proceselor existente, chiar dacă aceste modificări reprezintă îmbunătățiri ;
4. cercetare operațională, cum sunt studiile de management sau de eficiență care sunt întreprinse înainte de începerea unei activități de cercetare sau de dezvoltare ;
5. acțiuni de corectare în legătură cu deteriorări apărute în producția comercială a unui produs;
6. activități juridice și administrative în legătură cu aplicarea, brevetarea și soluționarea litigiilor legate de invenții și vânzarea sau brevetarea invențiilor ;
7. activități, inclusiv design și inginerie în construcții, legate de construirea, reamplasarea, rearanjarea sau darea în funcțiune a instalațiilor ori a echipamentelor, altele decât instalațiile sau echipamentele care sunt folosite în totalitate și exclusiv în scopul desfășurării de către întreprindere a activităților de cercetare-dezvoltare ;

NOTĂ: *Formulare confuză*: **Nu** sunt considerate activități de cercetare-dezvoltare .... **altele decât** ....

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

OM 1056-4435/2016: *Normele privind deducerile pentru cheltuielile pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare la calculul rezultatului fiscal*

Art 4. Activitățile de cercetare-dezvoltare eligibile pentru acordarea deducerii suplimentare la calculul rezultatului fiscal trebuie să îndeplinească, cumulativ, următoarele condiții:

b) ... **Nu** sunt considerate activități de cercetare-dezvoltare următoarele:

8. studii de cercetare a pieței, de testare și dezvoltare a pieței, de promovare a vânzărilor sau de consum;
9. activitățile comerciale și financiare necesare pentru cercetarea pieței, producția comercială sau distribuirea unui material, produs, aparat, proces, sistem ori serviciu care este nou sau îmbunătățit;
10. servicii administrative și de asistență generală (cum ar fi: transportul, depozitarea, curățarea, repararea, întreținerea și asigurarea securității) care nu sunt întreprinse în totalitate și exclusiv în legătură cu o activitate de cercetare-dezvoltare.

NOTĂ: *Formulare confuză*: **Nu** sunt considerate activități de cercetare-dezvoltare .... **care nu sunt întreprinse** ...

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

OM 1056-4435/2016: *Normele privind deducerile pentru cheltuielile pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare la calculul rezultatului fiscal*

Art 8.

În sensul prezentelor norme, expresiile sau termenii folosiți au înțelesul din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, din Regulamentul UE nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, precum și comentariile din ghidul specific emis de *Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică - Manualul Frascati* .

Manualul Frascati este disponibil la <http://www.oecd.org/sti/frascati-manual-2015-9789264239012-en.htm>,

(OECD 2015), Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, OECD Publishing, Paris.

DOI: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264239012-en>.

SIPOCA 27 - Instruire *experți* certificare/expertizare *activități* CD

OM 1056-4435/2016: *Normele privind deducerile pentru cheltuielile pentru cheltuielile de cercetare-dezvoltare la calculul rezultatului fiscal*

Potențiale dificultăți/confuzii/vulnerabilități în aplicarea normelor:

- ❑ Activitățile de cercetare-dezvoltare **eligibile** trebuie să fie cuprinse într-un proiect → certificarea proiectului ca fiind de cercetare-dezvoltare prin identificarea și argumentarea atributelor specifice de către experții din "*Registrul experților pe domenii de cercetare-dezvoltare*";
- ❑ Activitățile de cercetare-dezvoltare **eligibile** sunt din categoria activităților de cercetare aplicativă și/sau dezvoltare tehnologică → aplicarea definițiilor din OG57/2002, cu comentarii/interpretări din Manualul Frascati, impune utilizarea a experților din "*Registrul experților pe domenii de cercetare-dezvoltare*", în sprijinul contribuabilului / inspectorului fiscal;
- ❑ Activitățile de cercetare-dezvoltare **ne-eligibile** sunt enumerate arbitrar (fie categorii largi, fie exemple punctuale) și sunt folosite repetat duble negații (adică între activitățile ne-eligibile sunt inserate excepții eligibile) → este necesară opinia argumentată a experților din "*Registrul experților pe domenii de cercetare-dezvoltare*", în sprijinul contribuabilului / inspectorului fiscal.

SIPOCA 27 - Instruire *experți* certificare/expertizare *activități* CD

Baza legală pentru utilizarea experților din "*Registrul experților pe domenii de cercetare-dezvoltare*" este Legea 207/2015 privind **Codul de procedură fiscală**

Art. 63 Expertiza

- ① Ori de câte ori consideră necesar, organul fiscal are dreptul să apeleze la serviciile unui expert pentru întocmirea unei expertize. Organul fiscal este obligat să comunice contribuabilului/plătitorului numele expertului.
- ② Contribuabilul/plătitorul poate să numească un expert pe cheltuiala proprie.
- ③ Experții au obligația să păstreze secretul fiscal asupra datelor și informațiilor pe care le dobândesc.
- ④ Expertiza se întocmește în scris.
- ⑤ Onorariile stabilite pentru expertizele prevăzute de prezentul articol se plătesc din bugetul organului fiscal care a apelat la serviciile expertului.
- ⑥ Dacă organul fiscal nu este lămurit prin expertiza efectuată, poate dispune întregirea expertizei sau o nouă expertiză.

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Proiectul și activitățile de cercetare-dezvoltare

În conformitate cu Art. 4, lit. a) din OM 1056-4435/05.07.2016, fiecare activitate de cercetare-dezvoltare eligibilă pentru acordarea deducerii suplimentare la calculul rezultatului fiscal trebuie să fie cuprinsă într-un proiect de cercetare-dezvoltare. Conform prezentei metodologii, **expertul evaluator va examina proiectele de cercetare-dezvoltare prezentate de contribuabil**

Un **proiect de cercetare-dezvoltare** va conține distinct cel puțin următoarele elemente:

- ① Obiectivul proiectului. Potrivit Art. 1, alin. (5), deducerile NU se recalculează în cazul nerealizării obiectivului proiectului de cercetare-dezvoltare (riscul cercetării).
- ② Perioada de desfășurare a proiectului.
- ③ Domeniul de cercetare-dezvoltare în care se încadrează proiectul (lista domenii C-D)
- ④ Sursele de finanțare ale proiectului
- ⑤ Rezultatul proiectului și categoria în care se încadrează (lista tipuri de rezultate și descriere)
- ⑥ Caracterul inovativ al rezultatului proiectului (definire și modalitate de argumentare)

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Proiectul și activitățile de cercetare-dezvoltare

În conformitate cu Art. 4, lit. a) din OM 1056-4435/05.07.2016, fiecare activitate de cercetare-dezvoltare eligibilă pentru acordarea deducerii suplimentare la calculul rezultatului fiscal trebuie să fie cuprinsă într-un proiect de cercetare-dezvoltare. Conform prezentei metodologii, **expertul evaluator va examina proiectele de cercetare-dezvoltare prezentate de contribuabil**

În cadrul proiectului sunt incluse **activitățile de cercetare-dezvoltare**, pentru fiecare activitate fiind distinct evidențiate:

- ① Scurtă descriere a activității și contribuția adusă la atingerea obiectivului proiectului din care face parte.
- ② Durata activității (data de începere și data de finalizare, cf. diagramei Gantt) și corelarea intervalului de derulare cu celelalte activități ale proiectului.
- ③ Livrabilul (sau livrabilele) activității și contribuția adusă la obținerea rezultatului proiectului (dacă și cum este corelat rezultatul preliminar al activității cu obiectivul proiectului)
- ④ Personalul care contribuie la derularea activității și numărul estimat de om/ore.
- ⑤ Cheltuielile eligibile luate în calcul pentru deducerea suplimentară, Cf. Art. 3 alin (1) (eventual și cheia de repartizare, cf. Art. 3 alin (2))
- ⑥ Aparatele și echipamentele proprii prevăzute a fi utilizate la derularea activității

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Cum stabilim dacă activitățile (din proiect) sunt de “cercetare aplicativă și/sau dezvoltare tehnologică”?

OG57/2002

Art. 1. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, denumite în continuare cercetare-dezvoltare, sunt principalele activități creatoare și generatoare de progres economic și social.

Art. 2

- 1) Activitatea de cercetare-dezvoltare cuprinde: cercetarea fundamentală, cercetarea aplicativă și dezvoltarea tehnologică
- 2) Activitatea de cercetare-dezvoltare face parte integrantă din procesele de inovare.
- 3) Definițiile termenilor utilizați în cuprinsul ordonanței sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta ordonanță

ANEXA 1 - DEFINIȚII

Cercetarea fundamentală - activitățile experimentale sau teoretice desfășurate, în principal, pentru dobândirea unor cunoștințe noi cu privire la fundamentele fenomenelor și faptelor observabile, fără a se urmări, în mod particular, aplicarea sau utilizarea practică imediată.

Cercetarea aplicativă - investigația originală desfășurată pentru dobândirea de cunoștințe în vederea unui obiectiv practic, specific.

Dezvoltarea experimentală - activitatea sistematică, plecând de la cunoștințe rezultate din cercetare și/sau de la experiența practică, care urmărește producerea de noi materiale, produse sau dispozitive, instituirea de noi procese, sisteme și servicii sau îmbunătățirea substanțială a celor existente.

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Cum stabilim dacă activitățile (din proiect) sunt de “cercetare aplicativă și/sau dezvoltare tehnologică”?

Manualul Frascati

§2.2 - Definition of research and experimental development (R&D)

“Cercetarea și dezvoltarea experimentală (C-D) înglobează lucrările de creație desfășurate în mod sistematic pentru a îmbogăți cunoașterea - inclusiv cunoașterea omenirii, culturii, societății - precum și utilizarea cunoștințelor pentru conceperea de noi aplicații” .

Pentru ca o activitate să fie C-D, trebuie să îndeplinească 5 criterii de bază:

- Să fie focalizată pe identificarea unor elemente de **noutate**
- Să fie bazată pe idei/concepte/ipoteze noi, **creativitate**
- Rezultatul preliminar să prezinte un grad de **incertitudine**
- Demersul să fie **sistematic**, planificat și bugetat
- Rezultatele să fie **transferabile și/sau reproductibile**

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Cum stabilim dacă activitățile (din proiect) sunt de “cercetare aplicativă și/sau dezvoltare tehnologică”?

Manualul Frascati

§2.2 - Definition of research and experimental development (R&D)

- **Cercetarea fundamentală** - activitate experimentală sau teoretică desfășurată în vederea dobândirii de noi cunoștințe despre fundamentele fenomenelor și faptelor observabile fără a avea în vedere o aplicație sau utilizare particulară. Rezultatele se diseminează prin publicații și comunicări la conferințe.
- **Cercetarea aplicativă** - este o investigație originală destinată obținerii de cunoștințe (dezvoltare cunoștere), focalizată spre un scop/obiectiv de utilitate practică. Ideile sunt transpuse în formă operațională (soluții tehnice) și conduc adesea la brevete de invenție.
- **Dezvoltarea experimentală** - demers sistematic bazat pe cunoștințe provenite din cercetare sau experiență practică, care produce cunoștințe suplimentare necesare pentru noi produse sau procese sau pentru îmbunătățirea/modernizarea produselor/proceselor existente.

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Cum stabilim dacă activitățile (din proiect) sunt de “cercetare aplicativă și/sau dezvoltare tehnologică”?

National Science Foundation: ***Demarcația dintre cercetare-dezvoltare și activități industriale***
(mai des întâlnită în practică decât cercetare fundamentală vs cercetare aplicativă)

- Dacă obiectivul principal al activităților este de a aduce noi îmbunătățiri tehnice produsului, tehnologiei sau serviciului, lucrările se încadrează în definiția C-D
- Dacă, din contră, produsul/tehnologia/serviciul sunt practic “fixate” și obiectivul principal este de a găsi soluții, de a stabili planuri de pre-producție sau de a se asigura că sistemul de producție sau control funcționează corespunzător, nu este vorba de activități C-D.

Exemple

- ✓ Prototipul - model funcțional cu caracteristicile noului/viitorului produs. Concepția, realizarea și încercarea prototipurilor este activitate C-D
- ✓ Instalații pilot - au ca obiectiv principal dobândirea de experiență, colectarea de date tehnice, verificarea ipotezelor, pentru obținerea de noi formule de produs, elaborarea modului de lucru/manualelor. Realizarea lor include activități C-D.

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Rezultatul proiectului și caracterul inovativ

Un **proiect de cercetare-dezvoltare** va conține distinct cel puțin următoarele elemente:

- ① Obiectivul proiectului. Potrivit Art. 1, alin. (5), deducerile NU se recalculează în cazul nerealizării obiectivului proiectului de cercetare-dezvoltare (riscul cercetării).
- ② Perioada de desfășurare a proiectului.
- ③ Domeniul de cercetare-dezvoltare în care se încadrează proiectul (lista domeniilor C-D)
- ④ Sursele de finanțare ale proiectului
- ⑤ **Rezultatul proiectului și categoria în care se încadrează (lista tipuri de rezultate și descriere)**
- ⑥ **Caracterul inovativ al rezultatului proiectului (definire și modalitate de argumentare)**

Rezultatul proiectului

- ◆ Planuri, scheme
- ◆ Tehnologii, procedee, metode
- ◆ Produse informatice
- ◆ Rețete, formule
- ◆ Obiecte fizice/produse

Caracterul inovativ al rezultatului

- ◆ Produs nou/modernizat
- ◆ Tehnologie nouă/modernizată
- ◆ Serviciu nou/modernizat

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Rezultatul proiectului și caracterul inovativ

Un **proiect de cercetare-dezvoltare** va conține distinct cel puțin următoarele elemente:

- ① Obiectivul proiectului. Potrivit Art. 1, alin. (5), deducerile NU se recalculează în cazul nerealizării obiectivului proiectului de cercetare-dezvoltare (riscul cercetării).
- ② Perioada de desfășurare a proiectului.
- ③ Domeniul de cercetare-dezvoltare în care se încadrează proiectul (lista domeniilor C-D)
- ④ Sursele de finanțare ale proiectului
- ⑤ **Rezultatul proiectului și categoria în care se încadrează (lista tipuri de rezultate și descriere)**
- ⑥ **Caracterul inovativ al rezultatului proiectului (definire și modalitate de argumentare)**

Ce examinează / certifică expertul evaluator?

- ✓ Dacă proiectul are un rezultat clar definit, cu caracter aplicativ (utilitate/utilizare explicită)
- ✓ Dacă rezultatul include elemente de noutate/originalitate în raport cu situația anterioară proiectului
- ✓ În argumentarea concluziei/rezoluției utilizează în principal informațiile puse la dispoziție de contribuabil; dacă este cazul, poate utiliza informații din experiența / conform cu expertiza proprie

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Manualul Frascati - Întrebări pentru identificarea/certificarea proiectelor C-D (Tab. 2.1)

Întrebare	Comentariu
Care sunt obiectivele proiectului ?	Urmărirea unor obiective originale și provocatoare prin generarea de "nouă" cunoaștere (căutarea unor fenomene anterior necunoscute, structuri, relații) este un criteriu cheie (noutate)
Ce este nou în proiect?	Pe lângă dezvoltarea cunoașterii, proiectul C-D trebuie să utilizeze o abordare creativă, precum conceperea de noi aplicații pentru cunoașterea existentă, sau noi utilizări ale tehnicilor și tehnologiilor existente (creativitate)
Ce metode sunt utilizate pentru derularea proiectului?	Metodele utilizate în cercetarea științifică și tehnologică sunt acceptabile dacă risipesc incertitudinile ce planează asupra rezultatului preliminar al proiectului. Alegerea metodei (stabilirea metodologiei de lucru) este parte a componentei creative a proiectului și este esențială pentru abordarea cu succes a incertitudinilor (creativitate și incertitudine)

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Manualul Frascati - Întrebări pentru identificarea/certificarea proiectelor C-D (Tab. 2.1)

Întrebare	Comentariu
Cât de general aplicabile sunt rezultatele proiectului?	Pentru a fi cât mai general aplicabile, rezultatele proiectului trebuie să îndeplinească criteriul de a fi transferabile/reproductibile . Transferul se poate face prin publicare sau brevetare.
Ce personal este implicat în proiect?	Derularea unui proiect C-D necesită abilități/calificări specifice: cercetători, tehnicieni, personal suport; prezența cercetătorilor certificați pe poziții de "cercetător" este cea mai sigură abordare pentru calificarea proiectului ca fiind C-D
Ce specific au proiectele derulate în entitatea evaluată?	În unele situații, abordarea "instituțională" poate fi folosită pentru discriminarea proiectelor C-D / non C-D. Proiectele derulate în întreprinderi sau entități care nu sunt integral devotate C-D trebuie examinate cu grijă în raport cu cele 5 criterii

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Activitățile din cadrul proiectului

În cadrul proiectului sunt incluse **activitățile de cercetare-dezvoltare**, pentru fiecare activitate fiind distinct evidențiate:

- ① **Scurtă descriere a activității** și contribuția adusă la atingerea obiectivului proiectului din care face parte.
- ② **Durata activității** (data de începere și data de finalizare, cf. diagramei Gantt) și corelarea intervalului de derulare cu celelalte activități ale proiectului.
- ③ **Livrabilul (sau livrabilele) activității** și contribuția adusă la obținerea rezultatului proiectului (dacă și cum este corelat rezultatul preliminar al activității cu obiectivul proiectului)
- ④ Personalul care contribuie la derularea activității și numărul estimat de om/ore.
- ⑤ Cheltuielile eligibile luate în calcul pentru deducerea suplimentară, Cf. Art. 3 alin (1) (eventual și cheia de repartizare, cf. Art. 3 alin (2))
- ⑥ Aparatele și echipamentele proprii prevăzute a fi utilizate la derularea activității

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Activitățile din cadrul proiectului

În cadrul proiectului sunt incluse **activitățile de cercetare-dezvoltare**, pentru fiecare activitate fiind distinct evidențiate:

- ① **Scurtă descriere a activității** și contribuția adusă la atingerea obiectivului proiectului din care face parte.

Întrebare	Comentariu
Activitatea din proiect are un conținut clar formulat?	Activitatea trebuie descrisă clar și succint, cu posibilitatea identificării caracterului de cercetare aplicativă sau dezvoltare tehnologică. Atenție la activitățile declarate ne-eligibile cf. Art. 4 lit. b din norme.
Activitatea se încadrează corespunzător în proiect?	Descrierea activității trebuie să permită identificarea clară a contribuției adusă, prin derularea ei, la atingerea obiectivului proiectului. Proiectul nu trebuie să fie o "colecție de activități" disparate și ne-corelate. Eligibilitatea activității este stabilită nu doar în raport cu conținutul ei ci și cu integrarea în specificul proiectului.

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Activitățile din cadrul proiectului

În cadrul proiectului sunt incluse **activitățile de cercetare-dezvoltare**, pentru fiecare activitate fiind distinct evidențiate:

② **Durata activității** (data de începere și data de finalizare, cf. diagramei Gantt) și corelarea intervalului de derulare cu celelalte activități ale proiectului.

Întrebare	Comentariu
Durata activității este clar precizată?	Activitatea trebuie să aibă un interval de timp clar precizat, cu specificarea datei de începere și a datei de finalizare. Nu este suficientă precizarea duratei de genul "trei luni", fără a fi menționată data de începere.
Intervalul de derulare al activității este corelat cu celelalte activități din proiect?	Intervalul de derulare al activității (poziția în diagrama Gantt) trebuie să fie corelat cu activitățile anterioare/ulterioare, în succesiunea logică și operațională a proiectului. Activitatea utilizează rezultate/resurse din activități anterioare?

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Activitățile din cadrul proiectului

În cadrul proiectului sunt incluse **activitățile de cercetare-dezvoltare**, pentru fiecare activitate fiind distinct evidențiate:

- ③ Livrabilul (sau livrabilele) activității și contribuția adusă la obținerea rezultatului proiectului (dacă și cum este corelat rezultatul preliminar al activității cu obiectivul proiectului)

Întrebare	Comentariu
Activitatea are un livrabil clar și explicit menționat?	Derularea activității trebuie să genereze un livrabil. Acesta este fie parte din rezultatul proiectului, fie se constituie ca punct de plecare pentru activitatea ulterioară.
Livrabilul activității este corelat cu / contribuie la obținerea rezultatului proiectului?	Încadrarea corectă a unei activități în proiect presupune identificarea/corelarea/certificarea contribuției activității la obținerea rezultatului preliminar al proiectului. Nu sunt acceptabile activități ale căror livrabile nu au o legătură demonstrabilă cu proiectul. Expertiza expertului este esențială pentru evitarea includerii artificiale de "activități independente" de proiect.

SIPOCA 27 - Instruire *experți* certificare/expertizare *activități* CD

Exemple de proiecte/activități din instituțiile de la care provin cursanții, sau de la alte entități parte a sistemului național de cercetare-dezvoltare

OG57/2002: Sistemul național de cercetare-dezvoltare este constituit din ansamblul unităților și instituțiilor de drept public și de drept privat care au în obiectul de activitate cercetarea-dezvoltarea.

- Sunt clare întrebările/comentariile pentru încadrarea proiectelor/activităților ca fiind C-D?
- Este clară modalitatea de certificare a "activităților de cercetare aplicativă și/sau dezvoltare tehnologică"? (trebuie să fie clară pentru expert, contribuabil, inspector fiscal)
- Este rațional efortul de certificare a proiectelor/activităților de cercetare aplicativă și/sau dezvoltare tehnologică?

DISCUȚII, COMENTARI, PROPUNERI, CLARIFICĂRI

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Activitățile din cadrul proiectului

În cadrul proiectului sunt incluse **activitățile de cercetare-dezvoltare**, pentru fiecare activitate fiind distinct evidențiate:

- ① Scurtă descriere a activității și contribuția adusă la atingerea obiectivului proiectului din care face parte.
- ② Durata activității (data de începere și data de finalizare, cf. diagramei Gantt) și corelarea intervalului de derulare cu celelalte activități ale proiectului.
- ③ Livrabilul (sau livrabilele) activității și contribuția adusă la obținerea rezultatului proiectului (dacă și cum este corelat rezultatul preliminar al activității cu obiectivul proiectului)
- ④ Personalul care contribuie la derularea activității și numărul estimat de om/ore.
- ⑤ Cheltuielile eligibile luate în calcul pentru deducerea suplimentară, Cf. Art. 3 alin (1) (eventual și cheia de repartizare, cf. Art. 3 alin (2))
- ⑥ **Aparatele și echipamentele** proprii prevăzute a fi utilizate la derularea activității

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Activitățile din cadrul proiectului

În cadrul proiectului sunt incluse **activitățile de cercetare-dezvoltare**, pentru fiecare activitate fiind distinct evidențiate:

④ Personalul care contribuie la derularea activității și numărul estimat de om/ore.

Întrebare	Comentariu
Personalul care contribuie la derularea activității din proiect este corelat cu descrierea activității?	Activitatea din proiect trebuie să aibă precizat personalul care contribuie la realizarea ei. Componenta echipei de proiect trebuie să fie corelată cu conținutul și complexitatea activității.
Numărul om/ore asociat activității din proiect este corelat cu conținutul activității și obținerea livrabilului?	Numărul om/ore trebuie să fie corelat cu numărul de membri în echipa de proiect și cu durata activității. Cheltuielile cu manopera asociate activității trebuie să fie corelate cu volumul total de om/ore.

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Activitățile din cadrul proiectului

În cadrul proiectului sunt incluse **activitățile de cercetare-dezvoltare**, pentru fiecare activitate fiind distinct evidențiate:

- ⑤ Cheltuielile eligibile luate în calcul pentru deducerea suplimentară, Cf. Art. 3 alin (1) (eventual și cheia de repartizare, cf. Art. 3 alin (2))

Întrebare	Comentariu
Cheltuielile eligibile asociate activității din proiect sunt evidențiate cf. Art.3(1) din OM 1056-4435/2016?	Expertul din “Registrul experților pe domenii de cercetare-dezvoltare” certifică eligibilitatea cheltuielilor declarate de contribuabil asociate activității, conform încadrării pe proprie răspundere de către contribuabil.
Există cheile de repartizare, stabilite de contribuabil, pentru Art.3(1) lit. e), respectiv pentru Art.3(2) ?	În cazul utilizării cheilor de repartizare la stabilirea de către contribuabil a cheltuielilor eligibile asociate activității de cercetare-dezvoltare din proiect, expertul certifică existența și utilizarea corectă a acestor chei de repartizare.

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Activitățile din cadrul proiectului

În cadrul proiectului sunt incluse **activitățile de cercetare-dezvoltare**, pentru fiecare activitate fiind distinct evidențiate:

⑥ **Aparatele și echipamentele** proprii prevăzute a fi utilizate la derularea activității

Întrebare	Comentariu
Sunt precizate aparatele și echipamentele proprii utilizate pentru derularea activității din proiect?	Expertul certifică lista de echipamente declarate de contribuabil ca fiind utilizate pentru desfășurarea activității. Este verificată corelarea echipamentelor cu conținutul activității.
Timpul de utilizare al aparatelor și echipamentelor este corelat cu durata și conținutul activității?	Pentru echipamentele a căror utilizare la desfășurarea activității din proiect este certificată de expert, se verifică și se certifică durata de utilizare în concordanță cu conținutul și durata activității.

SIPOCA 27 - Instruire *experți* certificare/expertizare *activități CD*

Metodologie pentru încadrarea activităților ca fiind de cercetare-dezvoltare (**considerații de procedură**)

- ✧ Expertul din “Registrul experților pe domenii de cercetare-dezvoltare”, constituit conform Art.5 din OM 1056-4435/2016 (denumit în continuare **expert C-D**) poate fi solicitat în vederea realizării unui raport de expertiză pentru încadrarea activităților ca fiind de cercetare-dezvoltare fie de către contribuabil fie de către organul de control fiscal.
- ✧ *Expertul C-D* încheie un contract cu solicitantul expertizei, cf. model din ROF Registru.
- ✧ Solicitantul expertizei pune la dispoziția *expertului C-D*, pentru fiecare proiect expertizat, documentele necesare pentru certificarea încadrării activităților ca fiind de cercetare-dezvoltare.
- ✧ *Expertul C-D* elaborează un raport de certificare pentru fiecare proiect expertizat. Raportul include concluziile cu privire la încadrarea activităților din proiect ca fiind (sau nu) de cercetare-dezvoltare.
- ✧ Raportul de expertiză este înmânat (doar) solicitantului, cf. *contract de expertizare activități C-D*.
- ✧ Remunerarea expertului C-D este făcută de solicitant, cf. *contract de expertizare activități C-D*.

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Metodologie pentru încadrarea activităților ca fiind de cercetare-dezvoltare (certificare proiect C-D)

- ✧ Pentru fiecare proiect examinat, expertul C-D certifică eligibilitatea proiectului ca fiind de cercetare-dezvoltare, în raport cu cele 6 criterii precizate la Art. 4 lit. a) din norme:
  - ① Obiectivul proiectului (**este cercetare aplicativă sau dezvoltare tehnologică cf. OG57/2002, noutate, incertitudine**)
  - ② Perioada de desfășurare a proiectului (**sistematic - planificat**).
  - ③ Domeniul de cercetare-dezvoltare în care se încadrează proiectul
  - ④ Sursele de finanțare ale proiectului (**sistematic - bugetat**)
  - ⑤ Rezultatul proiectului (și categoria rezultatului) (**transferabil/reproductibil**)
  - ⑥ Caracterul inovativ al rezultatului proiectului (**creativitate**)
- ✧ Rezoluția expertului C-D este ELIGIBIL sau NE-ELIGIBIL
- ✧ În cazul în care proiectul este ELIGIBIL (îndeplinește toate cele 6 criterii), expertul C-D urmează să examineze activitățile din proiect.

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

Metodologie pentru încadrarea activităților ca fiind de cercetare-dezvoltare (certificare **activități**)

- ✧ Pentru fiecare proiect C-D declarat eligibil, expertul C-D examinează fiecare activitate în vedere stabilirii eligibilității pentru acordarea deducerii suplimentare la calculul rezultatului fiscal.
  - ① Scurtă descriere a activității și contribuția adusă la atingerea obiectivului proiectului.
  - ② Durata activității (data de începere și data de finalizare, cf. diagramei Gantt).
  - ③ Livrabilul (sau livrabilele) activității și contribuția adusă la obținerea rezultatului proiectului.
  - ④ Personalul care contribuie la derularea activității și numărul estimat de om/ore.
  - ⑤ Cheltuielile eligibile luate în calcul pentru deducerea suplimentară.
  - ⑥ Aparatele și echipamentele proprii prevăzute a fi utilizate la derularea activității
- ✧ Activitatea este declarată ELIGIBILĂ sau NE-ELIGIBILĂ pentru acordarea deducerii suplimentare la calculul rezultatului fiscal.
- ✧ Toate criteriile trebuie validate pentru ca activitatea (și bugetul asociat) să fie declarată ELIGIBILĂ pentru acordarea deducerii suplimentare la calculul rezultatului fiscal

SIPOCA 27 - Instruire *experti* certificare/expertizare *activități* CD

DISCUȚII, COMENTARIIL, PROPUNERI, CLARIFICĂRI

- Q. Un proiect poate fi declarat ELIGIBIL, dar fiecare activitate din proiect să fie declarată NE-ELIGIBILĂ?
- A. Proiectul este declarat eligibil din punct de vedere al caracterului de cercetare-dezvoltare (general) și al caracterului de cercetare aplicativă sau dezvoltare tehnologică. Activitatea este declarată eligibilă din punct de vedere al acordării deducerii suplimentare la calculul rezultatului fiscal.
- DA, este posibil.

SIPOCA 27 - Instruire *experți* certificare/expertizare *activități* CD

MULȚUMIM PENTRU ATENȚIE

Dalina Dumitrescu, Prof.Dr., ASE

Cornelia Muraru-Ionel, CS I Dr.Ing., INMA

Romeo Susan-Resiga, Prof.Dr.Ing., UPT